

Susan Aaen, Merete Jørgensen, Birgitte Haahr Callesen, Hanne Ellemann Rytter

KIRKEN PÅ LANDET – STUDIEORLOV PÅ EN NY MÅDE

Af Birgitte Haahr Callesen, Merethe Jørgensen, Hanne Ellemann Rytter og Susan Aaen

I perioden 01.09.16-30.11.16 er vi tre præster og en provst, der har haft studieorlov omkring et fælles emne. Vejen hen til dette pilotprojekt skal her indledningsvist skitseres:

I Ribe, Viborg og Aalborg stifter er der i disse år et særligt fokus på kirkerne i landsognene; fokus på de muligheder og udfordringer, der er forbundet med at være menighed og præst i landdistrikter under hastig forandring. Biskop Elob Westergaard og biskop Henrik Stubbkjær fremførte i efteråret 2015 et ønske om, at præster fra henholdsvis Ribe og Viborg stifter søgte om studieorlov specifikt med

et emne, der relaterer til kirken på landet. Affødt heraf blev der nedsat et udvalg under navnet »Kirken på landet« bestående af de tre stifters biskopper, de tre stiftskontorchefer, formændene for de respektive stiftsråd, centerleder og projektleder fra FUV(Folkekirkens Uddannelses- og Videnscenter), en præst fra Aalborg stift og en provst fra Viborg stift. Med etableringen af dette råd blev der en eksplicit kobling mellem det aktuelle pilotprojekt og FUV.

I efteråret 2015 blev studieorlover opslået. Der var drøftelser med Præsteforeningen omkring dette nybrud, at biskopperne så at sige øremærker x antal studieorlover til et bestemt emne. Der blev bevilget orlov til én præst fra Ribe stift og to præster og en provst fra Viborg stift.

»Hvordan kan kirken på landet med provstiet som katalysator udvikle sig indenfor en kommende 10-års periode?«

I februar 2016 mødtes orlovspræsterne med biskop Henrik Stubkjær og den nyanførte projektleder på FUV, Hasse Neldeberg Jørgensen, og centerleder Birgitte Graakjær Hjorth omkring de overordnede rammer for den fælles studieorlov – herunder at alle forpligtede sig på at have orlov samtidigt. Hasse Neldeberg Jørgensen skulle i orlovsperioden fungere som vejleder dels fælles og dels individuelt for deltagerne. FUV tilbød, at vi 3 x 3 dage kunne få vederlagsfrit ophold i studieboligerne i Løgumkloster med det formål dels at sparre gensidigt med hinanden dels at modtage vejledning fra Hasse Neldeberg Jørgensen. De to sidste internatophold blev dog skåret ned til to dage, da det blev klart efter første ophold, at det var nødvendigt med et længere ophold første gang, mens det derefter var tilstrækkeligt med kortere ophold, som ikke blev lagt an på individuelle studier, men derimod på vejledning og fælles sparring.

I kort form har de 4 projekter centreret sig om følgende emner:

Birgitte Haahr Callesen:

»Kirken på landet: lokale samarbejdsmuligheder og frivillighed«.

Hanne Ellemann Rytter:

Menigheden bliver inviteret til en workshop, og repræsentanter fra menigheden svarer på spørgsmål i et spørgeskema, som

alle handler om kirken på landet 2016 og tanker og drømme for fremtiden. En undersøgelse af hvilke elementer, der kan være særlig relevante at arbejde med, for at kirken kan blive mere fyldt til gudstjenester?

Susan Aaen:

Hvordan kan kirken på landet med provstiet som katalysator udvikle sig indenfor en kommende 10-års periode? En refleksion over de lovgivningsmæssige rammer sat i forhold til aktuelle udfordringer på provstiniveau med inddragelse af relevante betænkninger, som har rejst spørgsmålet om, hvorvidt provstiet i dag de facto bør agere lokal kirkelig ledelse.

Merethe Jørgensen:

»Den fjerne præst – den nære menighed«.

Formål: at undersøge og belyse fordele og ulemper forbundet med sammenlægning af landpastorater, hvor en eller flere præstegårde nedlægges som tjenestebolig.

Vi er her medio november stort set nået til vejs ende af orlovsperioden, og det er derfor naturligt at evaluere på rammerne for denne nye måde at afholde studieorlov på:

- vores problemformuleringer er vidt forskellige, så direkte sparring har selvsagt ikke været mulig, men det har været interessant løbende at høre om de andres projekter, som dog befinder sig indenfor den samme emnekreds.
- det har været et godt afbræk i den »ensomme« studiesituation derhjemme at komme til Løgumkloster

- vi efterlyser en indledende information om, hvilke forventninger der er fra FUV til det skriftlige produkt som afslutning på orloven – omfang, akademisk niveau, målgruppe. Den enkelte biskop har specifikke forventninger om skriftlighed fra den orlovshavende præst, men hvad forventer FUV?
- det har for os været altafgørende at have en vejleder – Hasse Neldeberg Jørgensen – , der har kunnet hjælpe med at sortere vildvejene fra og sætte et realistisk niveau for det opnåelige på 3 måneder. Det må siges at være et »must« med en tilknyttet vejleder, når man vælger at udbyde studieorlover på denne måde.
- bibliotekar Helle Kjeldsen fra FUV har været en stor hjælp til at fremskaffe litteratur – også udenfor internatsopholdene
- der er en styrke i, at de orlovshavende præster kommer fra forskellige stifter, og at projekterne på den måde bliver »grænseoverskridende«.

I forbindelse med internatsophold har vi deltaget i et indledende netværksmøde med andre præster fra hele Danmark, der arbejder med kirken på landet ud fra forskellige synsvinkler. Dette betyder bl.a., at vi hver især også fremover har ressourcpersoner, som vi kan gøre brug af i forbindelse med vores egne, lokale udfordringer.

Vi mødes igen i orlovsgruppen om et år.

Rapporterne vil blive tilgængelige i FUV's database.

FORNUFTEN OG SKÆBNEN

Af Peter Jessen

Lise Sølund: BENYT ØJEBLIKKET MED FORNUFT. KEJSER MARCUS AURELIUS' FILOSOFI. Forlaget Eksistensen 2016, ca. 150 sider. 168,- kr.

I sit værk *Staten* forfægter Platon det synspunkt, at i den ideelle stat sidder en filosof på tronen. Dette er kun sjældent sket. I år 161 skete det i Rom, da Marcus Aurelius blev kejser. Men der var ensomt på toppen af Palatinerhøjen og i felten, så kejseren begyndte at skrive optegnelser til sig selv, når han ville tale om det, der virkelig lå ham på sinde. Det var næppe meningen, at dagbogen skulle læses af andre end kejseren selv, men det blev den, for det er interessant læsning om at leve et moralsk liv. Aurelius' tanker udspringer af den stoiske filosofi, der stammer helt tilbage fra Zenon ca. 300 f.Kr. Tanker om pligt og skæbne, etik og selvbeherskelse, der ingenlunde er forældede, hvad professor Svend Brinkmann har bevist med sin bestseller *Stå Fast!* fra 2014.

Det var derfor med interesse, at jeg gav mig til at læse i Lise Sølunds bog om kejser Marcus Aurelius' filosofi. Ifølge omtalen på bogomslaget har forfatteren valgt at vægte kejserens »filosofiske side af hans liv, mere end (...) det biografiske og historiske«. Endvidere har forfatteren valgt at samlæse »ham med de filosoffer, han deler tanker og lære